

ירושלים, 8.6.39

ב-8:00 בבוקר פגישה עם פ. ר. וב.כ.

פ.ר. קבע שיש אידנטיטות בהשקפות בינו וביני, אם כי הוא מסער שהחמץ הסופנסט הפסיכולוגי, כי היו ימים שאמילו ס.ס. היה מוכן לצאת ברובת. הוא רואה עכשיו צורך פנימי בשלום, להסתדרות לעשות כל מיני וויתורים, כגון בענין שכר העבודה. אם האכרים דורשים להוריד את שכר העבודה ל-175 מא"י, צריכת ההסתדרות לגזור על חבריה שיקבלו 175 מא"י. הוא רואה בדאגה רבה את הסצב הכלכלי. הפרדסנות היא על פי התהום. יש לה כ-4 עד 5 מיליונים לא"י חובות. הבנקים מרימים את הריבית ומקטנים בהלוואות. גם סצב התעשיה חמור הוא. נחוץ עכשיו הון עסקי רב. הוא חושב שקפלן לא יצליח, כי בעלי ההון הם רגישים, חוששים להטקיע כסף בארץ-ישראל, אולם הוא מקווה להשיג כספים. הבטיתו לו באירופה כ-500 עד 600 אלף פונט. יש אליו אסון רב, והוא סבור שמלבדו לא יצליח שום אדם להשיג כספים. טעום כך הוא רואה צורך לצאת לחו"ל, ואם כי הוא קיבל ברצון את הצעתו, אבל היות והוא צריך לצאת מיד לחו"ל הוא חושש שלא יוכל לקבלת, אם כי יש להרחיב לפי שעה את הועד הלאומי באחרים. הצענו לו שהוא יכנס לפי שעה לוועד הלאומי. לא כיו"ר ויכניסו גם אחרים, ורק בשבוע יקבל עליו להיות יו"ר הועד הלאומי. הסכים להלכה והלך מפה למשרדי הועד הלאומי.

ב-9:00 בא אצלי ון-פריזלנד. יש צורך להרחיב את נמל תל-אביב, לבנות שובר-גלים ולייבש חלק של החוף. ההרחבה תעלה 150,000 לא"י. הוא סאמין להשיג את הכספים הדרושים. הופיין הסכים לתכניתו הכספית. בעוד שבוע יבוא מוטחה מהולנד לבדוק את התכנית התכנית. יידרש: 25,000 פונט בשביל הייבוש, 25,000 בשביל ציוד, 50,000 - בשביל שובר הגלים, 50,000 - בשביל תשלום חובות. מקיד אנגלי בנמל תל-אביב ג. סאיץ לעשות את העבודה כל עוד אין הפרעות מצד הממשלה. הוא שקוק לסכום ראשון של 10,000 פונט להתחלת עבודת שובר הגלים. הוא דיבר עם רוטנברג על זה. רוטנברג תסך בו כל הזמן, אך כשהגיע לכסף הודיע סאין ביכלתו לעזור. הוא יודע שאני חסיד של חיפה, אבל דורש עזרתי גם לענין זה.

אמרתי לו, שאמנם אני רואה בחיפה ענין מרכזי, אולם יש להגביר את מעמדנו, עד כמה שאפשר, בתל-אביב, ואני מחשיב - דווקא מפני המצב הפוליטי - את כל התיקונים האפשריים בנסל תל-אביב, כל עוד אין הפרעות גדולות מצד הממשלה. כשישוב גזבר ההנהלה סלונדון אני אתמוך בעזרה למפעל.

בשעה 11:00 התקיימה ישיבה יוצאת מן הכלל של ההנהלה עד שעה 2:00. מיד לאחר הישיבה היתה לי שיחה עם ר'ר סנסור, היוצא מחר לאמריקה. הוא מסימי מאוד ביחס לסוכנות המורחבת. הוא חושש שהלא-ציונים באמריקה לא יבואו למועצת הסוכנות ויפרקו את הסוכנות.

אמרתי לו, שאם כי הסוכנות המורחבת אכזבה את כולנו, רואה אני בפירוק הסוכנות, ביחוד עכשיו, נזק גדול, גם פנימי וגם חיצוני. הספר הלבן רוצה לבטל את הסוכנות כנציגות העם היהודי, ופירוק הסוכנות המורחבת עלול להזיק לנו ולהביא גם נזק פנימי, כי בשעה יותר מכל זמן אחר אנו זקוקים לליכוד הכוחות. אם האמריקאים לא יבואו^{אין} זאת אומרת ביחול הסוכנות המורחבת, אם כי עליו לעשות את כל המאמצים שיבואו ליטיבות המועצה, אם גם אין כדעתם להמשיך את השתתפות לאחר המועצה. הצעתי לו לבוא בדברים עם סנהיני הציונים באמריקה על שינוי הסיבנה של הסוכנות המורחבת באמריקה: במקום השתתפות אישית שהפכה להיות מיקציה ישתפו גופים יהודים, כגון: "בני ברית", "ברית אברהם", "ועד הפועלים היהודים" וכדומה. עד כמה שאני מכיר את המצב יש בסיס לכך. בקשתיו להודיע על הלך הרוח בקרב הלא-ציונים מיד לאחר בואו לאמריקה.

דיברתי עם קירשנר הצעיר על דבר עזרה כספית מדרום-אמריקה לפעולתנו הפוליטית. קירשנר טען, כי עבר הסופנס הפסיכולוגי ולא נעשתה עד עכשיו שום פעולה. אביו יבוא לארץ בסוף יולי, מכאן יסע לקונגרס ויחזור לדרום-אמריקה רק בספטמבר. נעשית עכשיו מנבית לקקיל מחוץ לתרומות נוספות לעלית הנוער והתרומה שנשלחה להוצר הלאומי. הציע לי לדרוש מאביו ערבות למילווה בסכום של 10,000 לא"י. הוא שלח בענין זה סלגרמה לדרום-אמריקה.

י' נ'

8.6.39

3.

שיחה עם אליהו ודוד על עניני העליה. שניהם מסכימים ללכת לאפריקה
לאסוף כספים.

ב-4:00 ירדתי לתל אביב.

תל-אביב

הזמנתי אלי את יוחנן וירשתי ממנו לשוב מיד לעבודה, כי אחרת
צפויה סכנת הרס לארגון.
הוא העמיד לי שתי דרישות כתנאי לשובו לעבודה: (א) שהחברים
החסרים למרכז ישובו. (ב) שיוגדרו הסמכויות והתפקידים על ידי המוסדות
המוסמכים.
הזמנתי מיד את באי כוח ההסתדרות שיטלאו את המקום החסר במרכז,
שישלחו איש במקומו של אליהו.

בישיבה זו נסגר לי על הדיונים שנתקיימו איום בתל-אביב בענין
"ועד החמישה". פ.ר. וב.כ. נכנסו הבוקר לועד הלאומי, אבל מצאו שהנהלה
נמצאת בתל-אביב. יצאו מיד עם בן-צבי לתל-אביב ונתקיימו פגישה עם סמי-
לנסקי, רוקח ואחרים. פ.ר. הביע את שביעת רצונו על יחס הסוכנות ורצונו
לקואופרציה. פ.ס. דרש בירור קו הפעולה לפני סידורים ארגוניו-ציוניים,
כי אין ליבו שלם עם קו ההנהלה, אם כי אין בדעתו להפריע. הוא מוכן
לעזור בענינים כלכליים. רוקח התחמק מהביע דעה בשאלת הקו. במסך כל
היום לא באו לידי הסכם, והדיונים יימשכו גם מחר.
